

ANDPDCA, desemnata sa reglementeze cadrul legislativ cu privire la decizia asistata

Curtea Constituționala a României a publicat astazi motivarea deciziei nr. 601 din 16 iulie 2020 privind neconstituționalitatea punerii sub interdicție a persoanelor cu dizabilitați, în cauza domnului S.F.N, dosar nr. 224/277/2014, cauza în care ANDPDCA a fost intervenient în sprijinul părții.

Reamintim ca CCR a analizat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art 164 alin 1 din Codul Civil care are urmatorul cuprins:„(1) Persoana care nu are discernământul necesar pentru a se îngriji de interesele sale, din cauza alienatiei ori debilitatii mintale, va fi pusa sub interdicție judecatoreasca.”

Conform deciziei CCR, Autoritatea Naționala pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilitați, Copii și Adopții () este principalul organism care va duce la îndeplinire armonizarea legislației incidente cu prevederile tratatelor și convențiilor internaționale.

”Un moment de cotitura în istoria persoanelor cu dizabilitați din România, care marcheaza un pas major înainte pentru respectarea demnității acestora. Fața de acest moment istoric, avem obligația de a elabora și implementa în cel mai scurt timp normele legale, care sa asigure transpunerea acestei decizii a CCR în realitate. Sper ca, alaturi de instituțiile cu atribuții fundamentale în domeniu, percum și alaturi de Ministerul Justiției sa continuam efortul de analiza, dezbatare și reglementare inițiat de ANDPDCA și societatea civila înca din a doua jumătate a anului 2020”, declara **Madalina Turza**, președinte ANDPDCA.

Câteva aspecte importante din motivarea publicata astazi de CCR:

□ Orice persoana trebuie sa fie libera sa acționeze în vederea dezvoltarii personalității sale, statul, în virtutea caracterului sau social, având obligația de a reglementa un cadru normativ care sa asigure respectarea individului, deplina exprimare a personalității cetățenilor, a drepturilor și libertăților lor, a șanselor egale, având ca rezultat respectarea demnității umane.

□ Curtea reține ca masura punerii sub interdicție judecatoreasca reglementata de art.164 alin.(1) din Codul civil nu este însoțita de suficiente garanții care sa asigure respectarea drepturilor și a libertatilor fundamentale ale omului.

□ Masura nu are în vedere faptul ca pot exista diferite grade de incapacitate și nici de diversitatea intereselor unei persoane, nu se dispune pentru o perioada determinata de timp și nu este supusa unei revizuirii periodice.

□ Orice masura de ocrotire trebuie sa fie proporționala cu gradul de capacitate, sa fie adaptata la viața persoanei, sa se aplice pentru cea mai scurta perioada de timp, sa fie revizuita periodic și sa țina cont de voința și preferințele 9 persoanelor cu dizabilitați.

□ La reglementarea unei masuri de ocrotire, legiuitorul trebuie sa țina cont de faptul ca pot exista diferite grade de incapacitate, iar deficiența mintala poate varia în timp. (Ex. Franța: instituirea masurii nu poate depași 5 ani, sau dupa caz, 10 ani – Elveția: masura trebuie ridicata cât mai curând posibil și reexaminata la intervale regulate).

□ Lipsa capacitații psihice sau a discernământului poate lua diferite forme, spre exemplu, totala/parțiala sau reversibila/ireversibila, situație care reclama instituirea unor masuri de ocrotire adecvate realității și care, însa, nu se regasesc în reglementarea masurii interdicției judecatorești.

□ Prin urmare, diferitelor grade de dizabilitate trebuie sa le fie atașate grade de ocrotire corespunzatoare, legiuitorul în reglementarea masurilor juridice trebuind sa identifice soluții proporționale.

□ O incapacitate nu trebuie sa conduca la pierderea exercițiului tuturor drepturilor civile, ci trebuie analizata în fiecare caz în parte.

Prin urmare, Curtea reține ca în lipsa instituirii garanțiilor care sa însoțeasca masura de ocrotire a punerii sub interdicție judecatoreasca se aduc atingeri prevederilor constituționale ale art.1 alin.(3), ale art.16 alin.(1) și ale art.50, astfel cum se interpreteaza potrivit art.20 alin.(1), și prin prisma art.12 din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilitați. 48.

Curtea observa ca pentru ducerea la îndeplinire a obligatiilor prevazute în Conventia privind drepturile persoanelor cu dizabilitați a fost desemnata Autoritatea Naționala pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilitați, Copii și Adoptii, organ de specialitate al administratiei publice centrale, cu personalitate juridica care, potrivit art.3 alin.(1) lit.c) din Hotarârea Guvernului nr.1002/ are funcție de reglementare prin care asigura elaborarea cadrului normativ necesar în vederea armonizarii legislatiei din domeniile proprii de competenta cu prevederile tratatelor si conventiilor internationale la care România este parte si a îndeplinirii obligatiilor ce decurg din calitatea de stat membru al Uniunii Europene.

Astfel, pe baza sugestiilor și a recomandarilor facute de Comitetul pentru drepturile persoanelor cu dizabilitați, organism de experți independenți care monitorizeaza implementarea Convenției de catre statele parți, Autoritatea Naționala pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilitați, Copii și Adoptii poate face propuneri de reglementare în acest domeniu, revenind Parlamentului sau, dupa caz, Guvernului sarcina de a adopta o reglementare conforma Constituției și Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilitați.